

موسسه حقوقی آوای عدالت سروش

قانون راجع به استرداد مجرمین مصوب ۱۴ اردیبهشت ماه ۱۳۳۹ (کمیسیون مشترک دادگستری مجلسین)

قانون راجع به استرداد مجرمین/

مصوب ۱۴ اردیبهشت ماه ۱۳۳۹ (کمیسیون مشترک دادگستری مجلسین)/

فصل اول - شرایط استرداد/

ماده ۱ - در مواردی که بین دولت ایران و دول خارجی قرارداد استرداد منعقد شده استرداد طبق شرایط مذکور در قرارداد به عمل خواهد آمد و چنانچه قراردادی منعقد نشده و یا اگر منعقد گردیده حاوی تمام نکات لازم نباشد استرداد طبق مقررات این قانون به شرط معامله متقابل به عمل خواهد آمد./

ماده ۲ - استرداد وقتی مورد قبول دولت ایران واقع خواهد گردید که شخص مورد تقاضا به اتهام یکی از جرائم مذکور در این قانون مورد تعقیب قرار گرفته یا محکوم شده باشد./

ماده ۳ - دولت ایران می‌تواند بنا بر درخواست دول خارجی افراد غیر ایرانی را که در قلمرو دولت ایران اقامت دارند در صورت وجود شرایط زیر به دولت تقاضاکننده تسلیم نماید./

۱ - جرم ارتكابی در قلمرو دولت تقاضاکننده به وسیله اتباع آن دولت و یا اتباع دولت دیگر واقع شده باشد./

۲ - جرم ارتكابی در خارج از قلمرو دولت تقاضاکننده به وسیله اتباع آن دولت واقع شده باشد./

۳ - جرم ارتكابی در خارج از قلمرو دولت تقاضاکننده به وسیله شخصی غیر از اتباع آن دولت واقع شده باشد. مشروط بر این که جرم ارتكابی مضر به مصالح عمومی کشور تقاضاکننده باشد./

ماده ۴ - درخواست رد و یا قبول استرداد با رعایت مقررات مذکور در مادتين دوم و سوم این قانون فقط در مورد جرائم زیر ممکن است:/

۱ - در مورد هر عملی که طبق قوانین دولت تقاضاکننده مستلزم مجازات جنائی باشد./

۲ - در مورد هر عملی که طبق قوانین دولت تقاضاکننده مستلزم مجازات جنحه باشد مشروط بر این که حداکثر مجازات مقرر در قانون کمتر از یکسال حبس نباشد در مورد کسانی که محکومیت یافته‌اند استرداد در صورتی ممکن است که مدت محکومیت بیشتر از ۲ ماه حبس باشد./

در تمام موارد مذکور در این ماده استرداد وقتی مورد قبول دولت ایران واقع می‌شود که عمل ارتكابی طبق قوانین ایران نیز مستلزم مجازاتهای جنائی و یا جنحهای باشد./

ماده ۵ - در مواردی که شخص مورد تقاضا مرتکب چند جرم شده هر گاه حداکثر مجازاتی که طبق قانون دولت تقاضاکننده برای مجموع جرائم ارتكابی پیش‌بینی شده کمتر از یک سال حبس نباشد استرداد امکان‌پذیر خواهد بود./

ماده ۶ - هر گاه شخص مورد تقاضا قبلاً به علت ارتكاب یکی از جرائم عمومی به بیش از دو ماه حبس محکوم شده و بعداً مرتکب جنحه یا جنایتی شود استرداد امکان‌پذیر است هر چند مجازاتی که به موجب قانون برای جرم بعدی مقرر گردیده کمتر از یک سال حبس باشد و یا محکومیتی که به سبب ارتكاب جرم بعدی یافته کمتر از دو ماه حبس باشد./

ماده ۷ - شروع به ارتكاب جرم از لحاظ استرداد مشمول مقررات مذکور در این قانون خواهد بود./

ماده ۸ - در موارد زیر استرداد مورد قبول واقع نخواهد شد:/

۱ - هر گاه شخص مورد تقاضا ایرانی باشد./

۲ - هر گاه جرم ارتكابی از جرائم سیاسی باشد و یا اوضاع و احوال قضیه معلوم شود که استرداد به منظورهای سیاسی به عمل آمده باشد./

در مورد اختلافات و جنگهای داخلی استرداد مورد قبول نخواهد شد مگر آن که در این صورت استرداد پس از خاتمه جنگهای داخلی قابل قبول خواهد بود./

سو قصد به حیات افراد در هیچ مورد جرم سیاسی محسوب نخواهد بود./

۳ - هر گاه جرم ارتكابی در داخل قلمرو دولت ایران ارتكاب یافته و یا اگر در خارج از آن واقع شده مرتکب در ایران مورد تعقیب واقع و یا محکوم گردیده باشد./

۴ - هر گاه جرم ارتكابی از جرائم نظامی باشد./

۵ - هر گاه طبق قانون دولت ایران یا قانون دولت تقاضاکننده تعقیب یا مجازات مشمول مرور زمان شده و یا به جهتی از جهات قانونی شخص مورد تقاضا طبق قانون دولت تقاضاکننده قابل تعقیب یا مجازات نباشد./

ماده ۹ - هر گاه چند دولت تقاضا رد مجرمی را به علت ارتكاب عمل واحدی بنمایند شخص مورد تقاضا به دولتی تسلیم می‌شود که جرم در قلمرو آن دولت یا علیه مصالح عمومی آن کشور ارتكاب یافته است./

ماده ۱۰ - هر گاه تقاضای رد از طرف چند دولت و به سبب ارتكاب جرائم متعددی شده باشد شخص مورد تقاضا به دولتی که حق تقدم خواهد داشت تسلیم می‌شود./

تبصره - حق تقدم در ماده ۹ و ۱۰ با توجه به اهمیت جرم و محل وقوع آن و تاریخ تقاضای رد و تعهدی که دول تقاضاکننده نسبت به رد مجدد مجرم می‌نمایند معین خواهد شد./

ماده ۱۱ - هر گاه شخص مورد تقاضا در ایران مورد تعقیب قرار گرفته و یا محکوم شده باشد استرداد وقتی به عمل می‌آید که تعقیب کیفری یا اجزای مجازات خاتمه یافته باشد مع هذا دولت ایران می‌تواند شخص مورد تقاضا را موقتاً به دولت تقاضاکننده تسلیم نماید مشروط بر این که دولت تقاضاکننده متعهد شود پس از خاتمه رسیدگی او را به دولت ایران تسلیم نماید./

احکام مذکور در این ماده در موردی نیز جاری است که شخص مورد تقاضا به علت امتناع از تأدیه دین توقیف شده است./

فصل دوم - ترتیب استرداد/

ماده ۱۲ - تقاضا رد باید از طریق سیاسی از دولت ایران به عمل آید./

تقاضانامه مزبور باید متضمن حکم محکومیت یا قرار جلب به محاکمه یا توقیف یا دستور جلب یا هر گونه اسناد دیگری که دارای اعتبار مدارک مذکور است باشد و جریان اتهام و تاریخ وقوع جرم و کیفیات قضیه در آن قید گردد. به علاوه دولت تقاضاکننده باید رونوشت مواد مورد استناد را ضمیمه تقاضانامه استرداد نماید./

ماده ۱۳ - تقاضانامه استرداد از طریق وزارت امور خارجه به وزارت دادگستری ارسال خواهد شد در صورتی که وزارت دادگستری استرداد را منطبق با مقررات این قانون تشخیص دهد پرونده امر را به دادسرای شهرستان محلی که شخص مورد تقاضا در آن محل سکونت دارد و یا اگر شخص مورد تقاضا محل سکونت معلومی نداشته باشد به دادسرای شهرستان تهران ارجاع خواهد نمود که در جلب و بازداشت او اقدام نمایند./

ماده ۱۴ - دادستان ظرف ۲۴ ساعت از تاریخ بازداشت تحقیقات لازم را از شخص مورد تقاضا به عمل آورده و پس از تعیین هویت او و اعلام علت بازداشت پرونده را برای رسیدگی به دادگاه جنحه ارسال می‌نماید./

ماده ۱۵ - دادگاه در جلسه‌ای خارج از نوبت موضوع را مورد رسیدگی قرار داده و پس از استماع اظهارات دادستان و مدافعات شخص مورد تقاضای خود را مبنی بر قبول و یا عدم قبول استرداد صادر و مراتب را به وزارت دادگستری و دادستان اعلام خواهد نمود چنانچه رای دادگاه بر رد استرداد باشد شخص بازداشت شده فوراً آزاد خواهد شد./

شخص بازداشت شده می‌تواند در موقع طرح پرونده در دادگاه وکیل یا مترجم برای خود انتخاب کرده و یا از دادگاه بخواهد که برای او وکیل یا مترجمی انتخاب نماید./

ماده ۱۶ - رای دادگاه از طرف دادستان و شخص مورد تقاضا ظرف ده روز قابل پژوهش است./

ماده ۱۷ - رسیدگی پژوهشی در دادگاه استان در جلسه اداری و خارج از نوبت به عمل می‌آید مگر آن که دادگاه حضور دادستان و یا شخص مورد تقاضا را برای ادا توضیحات لازم بداند./

رای دادگاه استان بر تأیید و یا فسخ رای دادگاه جنحه قطعی و غیر قابل فرجام است و پس از صدور به وزارت دادگستری اعلام خواهد شد تا طبق مفاد آن اقدام شود./

ماده ۱۸ - چنانچه رای قطعی و مبنی بر قبول استرداد صادر شود وزارت دادگستری دستور اجرا آن را به دادستان صادر نموده و مراتب را به اطلاع وزارت امور خارجه خواهد رساند تا به دولت ایران اعلام گردد./

چنانچه ظرف یک ماه از تاریخ اعلام وزارت امور خارجه از طرف مقامات دولت تقاضاکننده اقدامی در تحویل گرفتن شخص مورد تقاضا به عمل نیاید نامبرده فوراً آزاد شده و دیگر استرداد او به جهاتی که قبلاً تقاضا شده قبول نخواهد شد./

ماده ۱۹ - هر گاه شخص مورد تقاضا انصراف خود را از استفاده از مقررات این قانون اعلام نمود و رضایت دهد که به دولت تقاضاکننده تسلیم شود مراتب در پرونده امر قید و وزارت دادگستری نسبت به استرداد اقدام مقتضی به عمل خواهد آورد./

ماده ۲۰ - در موارد فوری دادستان شهرستان می‌تواند بنا بر درخواست مستقیم مراجع قضایی دولت تقاضاکننده شخص مورد تقاضا را بازداشت نماید مشروط بر این که ضمن تقاضای مزبور قید شده باشد که اوراق استرداد طبق ماده ۱۲ این قانون تنظیم و ارسال خواهد گردید./

تقاضای استرداد و ارسال اوراق باید از طریق سیاسی و در همان موقعی که درخواست بازداشت می‌شود به عمل آید./

ماده ۲۱ - در مواردی که دادستان طبق مقررات ماده ۲۰ اقدام به بازداشت شخص مورد تقاضا می‌نماید باید مراتب را فوراً به وزارت دادگستری اطلاع دهد./

ماده ۲۲ - چنان چه از تاریخ بازداشت شخص مورد تقاضا ظرف مدتهای مذکور در این ماده اوراق استرداد واصل نشود شخص مورد تقاضا طبق دستور دادستان آزاد خواهد شد و چنانچه بعداً اوراق استرداد واصل شود مطابق مقررات این قانون عمل خواهد شد مدتهای مذکور برای ممالک همجوار ایران یک ماه و برای سایر ممالک دو ماه خواهد بود./

ماده ۲۳ - شخصی را که استرداد او مورد قبول واقع شده نمی‌توان به اتهام جرم دیگری که قبل از تاریخ استرداد مرتکب گردیده مورد تعقیب قرار داد یا مجازات نمود مگر با جلب رضایت دولت مستردکننده./

دولت ایران می‌تواند بنا بر درخواست دولت تقاضاکننده رضایت خود را نسبت به تعقیب و یا اجرا مجازات اعلام نماید هر چند جرم ارتكابی از جرائم مذکور در ماده ۴ این قانون نباشد./

ماده ۲۴ - در مواد مذکور در ماده قبل درخواست اعلام رضایت باید به ترتیب مذکور در ماده ۱۲ این قانون به عمل آید. رسیدگی به درخواست در دادگاهی که نسبت به استرداد اظهار نظر نموده به عمل خواهد آمد دادگاه پس از رسیدگی به مدارک رای خود را مبنی بر موافقت یا عدم موافقت یا درخواست اعلام می‌نماید رای دادگاه در این مورد قطعی بوده و به ترتیب مذکور در این قانون به دولت درخواستکننده اعلام خواهد شد./

ماده ۲۵ - چنانچه دولتی بخواهد شخصی را که از دولت دیگر استرداد به طور ترانزیت از کشور ایران عبور دهد باید بدو از طریق سیاسی از دولت ایران تحصیل اجازه نماید./

اجازه عبور از طرف وزارت امور خارجه به شرط معامله متقابل داده خواهد شد./

ماده ۲۶ - هزینه استرداد و عبور به طور ترانزیت با دولت تقاضاکننده است./

ماده ۲۷ - وزارت دادگستری مأمور اجرای این قانون است./

قانون فوق که مشتمل بر بیست و هفت ماده و یک تبصره است در تاریخ چهاردهم اردیبهشت ماه ۱۳۳۹ به تصویب کمیسیون مشترک دادگستری مجلسین رسیده است (به موجب قانون اجازه اجرا لوایح پیشنهادی وزیر فعلی دادگستری پس از تصویب کمیسیون مشترک قوانین دادگستری مجلسین) قابل اجرا می‌باشد./

